

Megjele-
nik heten-
kint há-
romszor,
kedden,
csütörtö-
kön és
szombati-
on, ösz-
szesen
harmadfél
íven. Di-
vatbábok,
képek - s
más - mű-
mellékke-
tekkel.

Előfizeté-
si ára :
helyben
6 ft. 40 k.,
éven-
gyedre 3
ft. 20 k. e.
p., bori-
tékban 30
kral több.
Vidékre
félre 7
ft. 40 kr.
A szerk.
szállás
zöldfaut.
Jankó-
vish. 2d.
emeletb.
bal sarok.

HARMADIK ÉV' ELSŐ FELE.

TARTALOM. Újév Neytől. Újévre, költemény Sujánszky Antaltól. Magócsi Mária, történeti beszély. Új levelek Emilához P. H. L.-től. Újévi üdvözlés Szendefy től. Dívat. Memorandum.

ÚJÉV.

Milly mondhatlan varázs fogja el a gondolkozó és érző ember' kebelét e szózatra : „Újév!” Igen, a gondolkozó és érző emberre vajmi más hatást gyakorol minden, mint az érzéketlen ámult tömegre, mely legfőlebb is a mindennapiság' bilincseitől nyűgözve öntudat nélkül indul az állati megszokottság' nyomán.

Vonuljunk kissé magunkba, szép nagyságtok; zárkozzunk el pár pillanatra a világ' zajától : s ajtónkon ne merjen most kopogtatni a leendő élvezetek' előérzete, s ne közelgjen küszöbünkhöz a netaláni vész' sejtelve, melyet a jövőndő' setét fátyola takar. Szen- teljük ez egy órácskát egészen minmagunknak, saját énünk' bensőbb felkutatásának; bo- csátkozzunk le az elmélkedés' bányáiba, s lássuk : villog-e felénk a hideg kincsek' hal- mazából egyegy melegítő szikra, — illatozik-e felénk az életbölcsélet' évilági partjairól egyegy költészeti virág!

Ismét egy lépéssel előbbre haladunk tehát az időszámításban; haladunk-e egyszers- mind mintkéleltetésünk' számsorozatában? az — egyéni s fajerőnk' földadata.

Az emberi ész fölőszta magának az időt : hogy könnyebben fölfoghassa a történe- tek' sorát, melyek változatosságukkal eltöltik a végetlen s magában örökké változatlan idő' gyűrűjét. O mennyi történet' s eseményke' szülője csak egyes ember' élete is! S milly dus történetfűzér' teremője egy ország, egy nép' élete! Boldogok mi, ha olly ese- ményeket véshetünk az élet' rovásbotjára, melyek' emlékezete szende megnyugvással enyhítse a mindig magasbra törekvő kebelt!

Az újév' napja tehát nem az időnek, hanem az esetek' folyamában a számlálgatás- nak vet határvonalat; miszerint azoknak előbbi- vagy utóbbiságukat megkülönböztetni s megválasztani lehessen. E szerint a nap csak jelképül áll itt, mely emlékeztessen minket volt és leendő sorsunk' változékonyságára. S e tekintetben emlékeztetés és nagy nap az újév' ünnepe.

Itt állunk ime a határösvényen, mely voltat és jövőndőt összekapcsol; e keskeny vonalon, mely mögöttünk köddé ömlik, és előttünk ködbe vész. S e csekélyke utvonat,

sokszor olyakat kerül ki irányra, kik agyarkodva leelkedének utánunk. Ezt szemléve gyöngö sohaj emelkedik keblünkben : „vajjon boldogabb lesz-e a jövő, vagy csak ilyen is, vagy tán szinte szomorubb? — E gondolatra mint varázscsapásra hirtelen legördül a ködfüggöny; s elzárva eltűnik a látvány. Mert ama fohász a nyugtalan képzelgés' ki-sértő sugalma; — azon képzelgése, mely már alig várja szabadulhatni a feszes szolgai munka alól, s tova szállani hiu birodalma' tág körébe. Füllegvári rajzokkal meg nem fér a való; s mult' színpada elzáródik, mihelyt negédesben emeli fejét a képzelgés, s incsel-gésítő izgatattva elménk; kénytelen az ő kaczerkódó röptét követni.

Ellenkező oldalra fordulunk, s a jövődó' kapuját látjuk eltűnik. Roppant üreg' nyílása ez, melyet sűrű gomolygó füllegek takarnak el, hullámzatos mozgalomban csak néha engedve rést a bekacsintásra. A nyomainktól rajzolt eddigi ösvény az ismeretlen barlangország' kapujában eltűnik a felhők' árnya közt. A varakozás' nyugtalansága felkor-bácsolja ereinkben a vért; betekintünk a szakadozó felhőrekesen : s mit látunk? — mér-hetlen tért, roppant irt, végtelenre terjedő éjt; s ezen éj legszélsőbb távolában láng ra-gyog, dicső, isteni láng. Az erény, a lelki tökély' örök tüze az, mely felé törekedünk, s melyen szövétnekünket gyujtanunk kell, hogy világítson eltűnik a fensőbb hon felé. De mely utakon fogunk közeledni azon örök tűzhöz, milly bajok s akadályok fognak elénk gördülni, s nem fog-e eltérni ösvényünk azon szent iránytól? ez nincs kijelelve e néma, borzadalmas s mégis olly nagyszerű sötétségben. — S ime, ez jövődönk' rajza; — így tűnik elő, míg a képzelődésnek csalóka színei nem kábítják a szemet. De csakhamar elkezd ez bűvös működését; csillogó álarczot von a tompa valóságra, s mi nem bírjuk elfordítani látásunk' a kecses festvénytől; kéjelve engedjük figyelmünket rá bilincselteni; oda mélyedünk, emmerengünk s bele olvadunk önkénytelenül, és szinte feledjük, hogy a nagy látvány csak — nagy család!

A képzelődés világos anygalként röptül a nagy kapu felé, s közeledtével a sötét fül-legek rózsaszínt ültetnek, s oszladozva betekinteni engednek szende fénynyel elárasztott belsejébe azon, előbb olly komor színnel elömlesztett, boltozatnak. Beléje nyomul a bájos vezérangyal, s intésére rögtön éden terem, melyen keresztül huzódik életünk' pályája. A gyászos és kedvetlen események' rajzai mind messze tiltvák tőle; merő boldogság, merő édeni élv vár bennünket minél előbb ülébe fogadhatni. De hirtelen zugás támad, hasonló a zivatar' hirnökeéhez, mindinkább közelg a moraj, s iszonyu dörgéssé növekszik. Egy hatalmas csattanást, melyre minden megrendül, borzalmas csend követ. A csillogó an-gyalka elsüllyedt a csapás alatt, az éden semmivé lön, s az előbbi homály elüzé az ámitó világot. S az éji boltozat' magasságából más szellemi lény száll le felénk, s nehéz szár-nyaival fejünket illetve, elsuhogtában azt sugja fülünkbe : M u l a n d ó s á g ! — De e pil-lanatban ama szent lángból is kifejlik egy anygali alak, mely mindinkább terjedezve fe-lénk lebeg, s mindinkább növekszik sugárköre. Hozzánk érve mérhetlen nagyságot nyer, s a fényözön körötte olly vakító erőre fejledezik : hogy lerogyva porba borítjuk arcza-lunkat az égi méltóság előtt; nem látjuk őt többé, — de fölöttünk hangzik el e kimondhat-lan báju szót : Ö r ö k l é t !

Ugy van. Bármí fénymázas alakot hazudjon is a képzelődés jövőnkre; s ha szinte a bekövetkező történet' valósága csupa kedvező körülményekbe vezetendné is minket : egy gondolat, komoly és sulyos, rögtön levon minden becset a földi kéjékről, a gondo-lat : hogy mindez mulandó. És ekkor szükségkép fölebb száll a gondolat, mert ez őt ki nem elégíti, — szükségkép támaszt keres, melyhez ragaszkodjék, hogy a végtelenség'

semmijébe le ne süllyedjen. S így ér föl minden gyönyörök' legmagasbikához, mely minden erünket eltölti, mely szívünk' minden rejtekeiből visszahangzik, mely diadalünnepélyre készíti lelkünket. S e gyönyörtenger, melybe egész létünk elmerül, azon hit, hogy van egy szebb, dicsőbb honunk, hol nem fogjuk aggodalmas pillantással követni az idő haladását, hol nem fogjuk szorongva számlálgatni a lefolyt órákat, hol az idő elváhatlan társa leendő létünknek, s létünk hű barátja az időnek, — azon hit, hogy van öröklet' hona. Az öröklét mennyekből lefüggő arany horgony, melyhez egész földi léletünk van lánczoltatva; szakadjon a láncz — a hit, a bizalom — s odadől boldogságunk az örök vész' karjai közé.

Igy tekintve az időt, nem önkényt tünik-e föl előttünk, hogy annak azon szaka, mely itteni életünknek engedtetik, csak mákszemnyi parány a végtelenséghez mérve? S mégis, mennyien vannak, kik ezt mindennek gondolják! — Ellenben vannak, kik épen semminek sem tekintik földi időnket, s e tulság színtolly veszedelmes, mint amaz. Az idő csak úgy lehet semmivé, ha folyamában semmi sem történik; életünk' ideje is csak úgy enyészik semmivé, ha semmit nem tevének, minek hatása a jövőre áradhatna. Ellenben a csekély parány nagygyá és sokká terjed, ha sok és nagy az, a mi folyamában történt. Igen, időnknek mértéke — a tett. Sokat élt, ki sokat és nagyot tett; holott az, ki henyén pazarolja éltét, nem is élt. S minő legyen az, mit cselekszünk? Kétkedhetnék-e valaki, hogy csak olyasmint érthetünk a sok és nagy alatt, mi lelki, azaz legnemesb emberi méltóságunkkal — méltó összhangzásban legyen?

S most tisztelt szép nagyságim! nézzünk szét kissé az életben; vonjuk félre az árnyadó függönyöket, s tekintsünk ki a világra, — ezen szép, istenalkotta dicső világra. Mit látunk itt? — Nemde ezerszinű változatosságban lebegnek előttünk a tárgyak, s a tárgyak' alakjai? Emberek, népek, nemzetek működnek a világ' óriási nyílt színpadán, s a cselekvőség' ezernemű nyilatkozatai töltik el a végetlen tért. De mindezek közt kik állnak legközelebb hozzánk? nemde családunk, rokonink, saját nemzetünk, szeretett hazánk? S a hangyamunkásság' tarka képei közt melyik érdekel bennünket legközelebből? nemde honunk, minvéreink' fokozatos fejledése? O igen, ez azon kép, mely a nagy világ' összegében, a mindenség' milliónyi jelenetei közt legméltóbban lebilincsezi figyelmünk! S itt a jelen', a valóság' fókán állunk. Itt nem nyújthat elégséges vigaszt a múlt' dicsősége, mert e vigasz' vajmi halvány a jelen' lényegéhez mérve; itt nem kábíthatja a jövő' hiu reménye agyunkat, mert ez vajmi káprázatos a képzelgés' játszi csilláminak özönében. Itt látunk, érezünk kell a valót, hogy cselekedjünk. — A múlt' dicsősége csak buzdítóul szolgálhat hasonló dics' elérésére a jelenben; a jövő' reménye ingert adjon lelkesült tette, cselekvőségre. Igen; érezünk kell jelen helyzetünk' minőségét, állapotunk' bensőségét: hogy fölbuzduljunk munkásságra, segélyre, önfeláldozásra!

In.ént mondtam, hogy a gondolkozó s érző ember' keblére vajmi más hatással van minden, mint az érzéketlen tömegre. Hol keressünk pedig földi salaktól mentebb, tisztább gondolkozást, mint önkönl, kik a természet' magasztosságához oly hévvel emelkednek föl? — hol mélyebb, melegebb, igazabb érzést, mint nagyságtok' keblében, mely minden dicsőre, nemesre oly áhitattal lelkesül? S van-e szentebb, dicsőbb tárgya a gondolatnak, az érzésnek: mint a hon' üve, a nemzet' boldogsága? Van-e földi kél, mely fölérjen ezzel? Kívánhatunk-e ennél tisztább gyönyört a tulvilág' virányain is? Oh igen, nagyságtok értik s érzik e haza' szükségait; működjenek, s e hon megértendi önökét bizonynyal!

Életünk rövid s mulandó; de mit a szellem alkot, az marad és dusan gyümöleszik. S im ebben rejlik az öröklét' titka e földön: — mert a tulhoni öröklét magát a szel-

lem' életét illeti. Igen, a földi cselekvőségnek is van örökléte, ha az nemesebb természetünk' kisugárzása. Mert valamint saját egyéniségünk' jelleme fölszámíthatlan apró benyomások által alakult azzá, a minék érezzük, a nélkül hogy e csekélyke benyomások mind egyenkint öntudatunkban virasztanak: úgy a nemzet' egyénisége is miriádnyi kis benyomások által alakul, miket egyesek' munkássága létesít. S mosódjék el bár, veszszen el bár látszólagosan ezen egyesek' nyoma: a hatás megmarad s elgyűrűdik, mint a rengő hab, időnk' végtelenségire. Mi lehet pedig lélekemelőbb, mint benső szívvilágunkból merített azon meggyőződés, hogy hazánk' boldogságának alakulására hacsak mákszemnyit is, mi is együttmunkálunk?! Vonuljon háttérbe saját egyéniségünk' csekély érdeke: csak ezt, a nemzetegyént, a honüdvét öleljük át egész hevével munkás lelkünknek!

Szokás újévre jó kívánatokkal üdvözleni egymást. Én is tehát egy kis kívánsággal közeledek nagyságtokhoz: Adja ég, hogy hazánk' nemeskeblű hölgyeiben mindinkább megszüldüljön a hon' szeretete, hogy ez isteni érzemény folyton édenibb virágokban díszeljen, s angyalibb lángok' dicsőségével lobogjon! Adja ég, hogy szép szíveitekben, o szent hazám' hű leányai, mind magasabban emelkedjék a népboldogító lelkesülés, a nemzetdicsőítő cselekvőség' örök hatályu buzgalma! Adja ég, hogy ez új év' kezdetével mindinkább folytassátok építését a honleányi erényoszlopnak, melynek csucsán a nép' tisztelétének örökfényü gyémántkoronája ragyog! — Elűttünk állasz idő' őriása; de nagyságod, mérhetlenséged vissza nem izeszt minket munkássági pályánktól. Arra szenteljük magunkat, hogy valamint létünk' minden percze lelki méltóságunkban fényugárt képezzen: úgy életünk' összege is emberileg méltó percze legyen a te örök végtelenségednek, o idő!

NEY.

ÚJ ÉVRE.

Egy kurta perc az év
Éltedben, drága hon!
Melly rajjad elvonult
Viharzó szárnyakon.

Köszöntni szebb jelent
Reményed nagy vala,
S alig pirosla föl
Szent vágyid' hajnala:

De győzelembahért
Lehet kiküldni még,
Ha híven tette gyöl
A lelkesb nemzedék.

S dicső, boldog leszesz
Örökre, ós hazám!
Ha létesül, miért
Egekbe száll imám:

Ha anyja öntején
Szoptatja az emőt,
S bérlett kezek közö
Nem adja veszni őt.

Ha édes ajkain
Magyar szó zengedez,
S nem vágyva fény után
A lak' nemtőlő lesz.

Ha lánya csak magyar
Ifjúnak mond „igent”;
S erénye' bájival
Már itt eget terem.

Ha hitsugár ragyog
Az ifu' észkőrén;
S

Szívében, a hazát
Szeretni, fő erény.

Ha hasznos célra tör
Az edzett férfikar;
S hiú ábrándokért
Szent békét nem zavar.

Ha nincsen egy, ki hön
Ne védné az ipart,
Mit annyi mostoha
Körülmény köve tart.

Ha minden honfisziv
Dús áldozatra kész;
S nem pompa, czifra szók,
De tetteben nagy vitéz.

Ha minden honfisziv
Megtette a halált,
Szeretni, védni ég
A legkegyes királyt;

Kinél nagyobb magyar
Most nincs e tág hazán,
Dicsőség' fényköre
Ragyogva homlokán.

Ha bő áldásidért
Örömmel nyujt adót;
Főnállva a jövő'
Diszért lángolót.

Egekbe, oh! ezért
Repül föl szent imám;
Ez hű kívánsatom
Új évre, szép Hazám!

SUJÁNSZKY ANTAL.